



*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Januar, 2023*

16. januar, dan, ki si ga bomo zapomnili kot prvi dan letošnje zime s snežno pošiljko. Bil je sicer bolj voden, a kljub temu smo se razveselili nižjih temperatur in beline po nižinah, ki pa je bila bolj radodarna v višje ležečih predelih Slovenije. Premik počitnic na zadnji teden januarja je bil tako več kot odlična poteza, saj je debela snežna odeja na hribih in v gorah poskrbela za raznovrstno zimsko zabavo.

Uspešno smo zakorakali v še eno novo leto 21. stoletja in ponovno izvedli veliko zanimivih aktivnosti.

KULTURA

LETO 2023 V ZNAMENJU SPOMINA NA PESNIKA KAJUHA, PISATELJA TAVČARJA IN ARHITEKTA RAVNIKARJA

Vlada je leto 2023 razglasila za leto Karla Destovnika – Kajuha, ki bi prejšnji mesec dopolnil 100 let, leto Edvarda Ravnikarja v spomin na 30-letnico njegove smrti in za leto Ivana Tavčarja, ki je umrl pred 100 leti.

Pesnik, prevajalec in narodni heroj Karel Destovnik, s partizanskim imenom Kajuha, se je rodil 13. decembra 1922 v Šoštanju. Vlada je na nacionalni ravni leto 2023 razglasila za Kajuho leto kot poklon pesnikovi ustvarjalnosti in njegovi vlogi v kolektivni zavesti Slovencev. Pesniku, ki je umrl 22. februarja 1944, bo letos posvečena tudi proslava, saj bo predvidoma potekala na predvečer 79. obletnice njegove smrti.

Letos minevajo tri desetletja od smrti arhitekta Edvarda Ravnikarja, ki se je poslovil 23. avgusta 1993. Leta 1907 v Novem mestu rojeni Ravnikar je s študijem arhitekture začel na Dunaju in ga nadaljeval v Ljubljani pri arhitektu Jožetu Plečniku, čigar najožji sodelavec je bil še dve leti po





*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Januar, 2023*

diplomi. Pot ga je nato vodila v Pariz, v atelje pionirja Le Corbusiera. Čeprav se je Ravnikar v formalnem pogledu oddaljil od Plečnikove arhitekture, je ostal najbolj občutljiv in izviren prenašalec njegovega izročila. Leto 2023 je tudi leto Ivana Tavčarja, saj mineva 100 let smrti pisatelja, ki velja za enega najpomembnejših literarnih ustvarjalcev realizma na Slovenskem in politikov tedanje liberalne stranke. Leta 1851 v Poljanah nad Škofjo Loko rojeni Tavčar je po končani srednji šoli v Ljubljani in Novem mestu na Dunaju dokončal študij prava. Leta 1884 je v Ljubljani odprl odvetniško pisarno in postal odbornik v ljubljanskem mestnem svetu. Politično pot je nadaljeval v kranjskem deželnem zboru, nekaj let je bil tudi državni poslanec. Leta 1911 je bil izvoljen za župana Ljubljane in na tem položaju ostal deset let, vse dokler ni bil izvoljen v ustavodajno skupščino Kraljevine SHS in postal poverjenik za prehrano v prvi slovenski narodni vladi.



Tavčar je bil soustanovitelj ljubljanske mestne hranilnice ter član in podpornik številnih drugih društev. Zanimal se je tudi za šport in na svojem posestvu v Poljanski dolini leta 1897 zgradil prvo teniško igrišče v Sloveniji. Bil je predsednik prve slovenske kolesarske organizacije in starosta telovadnega društva Sokol. Zaradi vsestranskega dela in velikega pomena za slovenski narod so mu v šestih občinah (Celje, Kamnik, Kranj, Krško, Ljubljana in Šoštanj) podelili naziv častnega občana.

(Vir: <https://www.rtvsllo.si/kultura/drugo/leto-2023-v-znamenju-spomina-na-pesnika-kajuha-pisatelja-tavcarja-in-arhitekta-ravnikarja/652924>)

TEKMOVANJA

TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO TEKMOVANJE

17. 1. 2023 je na Osnovni šoli Maksa Durjave v Mariboru potekala selekcijska območna stopnja tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje. Podlaga za preverjanje bralne zmožnosti ter zmožnosti pisanja besedil je bilo delo Vinka Möderndorferja, Romeo in Julija iz sosednje ulice.

Našo šolo sta zastopali Zala Papež in Brina Helbl. Na tekmovanju sta izkazali svoje književno znanje, smiselno povezovanje in ustvarjalnost. Kljub odlični pripravljenosti pa se nista uspeli uvrstiti na državno tekmovanje.



OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Januar, 2023

DNEVI DEJAVNOSTI

ŠPORTNI DAN

Zaradi pomanjkanja snega smo bili primorani športni dan za učence 4., 5., 7., 8. in 9. razredov združiti kar v Rušah. Kdor ni ostal v šolski telovadnici, se je kopal, drsal ali treniral na fitnes napravah. Pa še vreme nas je razvajalo s sončnimi žarki.

SPREMLJEVALNE DEJAVNOSTI

INTENZIVNE VAJE MPZ

20. 1. in 21. 1. so pevci MPZ Fram obiskali CŠOD Planinka in poleg intenzivne pevske vadbe predvsem uživali v radostih na snegu. Za izvedena dva dneva gre zahvala staršem, učiteljici Dori Ožvald, pa tudi učiteljicama spremljevalkama, Simoni Napast in Valentini Gselman.





PIŠEM ZA PRAVICE

Tudi na naši šoli že vrsto let pišemo, rišemo vzpodbudne besede in motive za ljudi, ki se borijo za osnovne pravice človeka. Letos smo pisali peticijo za 11 ljudi oz. skupin ljudi s celega sveta, ki se jim godi krivica. Maraton pisanja apelov Pišem za pravice je vsakoletna, jesensko-zimska, globalna akcija društva Amnesty International. V njenem okviru izpostavimo nekaj ljudi ali skupin, ki so jim kršene pravice, in povabimo ljudi širom sveta, da se zavzamejo zanje. Letos smo podpirali pravice za:

1. Anhovo, Slovenija: Zahtevajo življenje v zdravem in čistem okolju, katerega ogroža sosežigalnica v cementarni Salonit Anhovo.
2. Aleksandra Skočilenko, Rusija: Na miren način je nasprotovala vojni v Ukrajini, zato ji grozi zapor.
3. Cecillia Chimbiri, Joanah Mamombe in Netsai Marova, Zimbabve: Zaradi protesta so bile ugrabljene, pretepeane, spolno napadene in poslone v ječo.
4. Vahid Afkari, Iran: Po krivici je zaprt in žrtev mučenja zaradi udeležbe na protestih.
5. Dorgelesse Nguessan, Kamerun: Prvič se je udeležila protesta in pristala v zaporu.
6. Yren Rotela in Mariana Sepúlveda, Paragvaj: Transspolne osebe v Paragvaju so žrtve mnogih diskriminatornih praks. Med drugimi ne morejo zakonito spremeniti svojih imen ali pridobiti osebnih dokumentov, ki se ujemajo z njihovo spolno identiteto.
7. Luis Manuel Otero Alcántara, Kuba: Umetnik je zaprt, ker je branil svobodo izražanja.
8. Chow Hang-tung, Hongkong: V zaporu, ker je obeležila spomin na žrtve tragičnega zatiranja.
9. Zineb Redouane, Francija: 80-letnico je na njenem domu ubila granata s solzivcem.
10. Nasser Zefzafi, Maroko/Zahodna Sahara: Obsojen na 20 let zapore, ker je zahteval spremembe.
11. Shahnewaz Chowdhury, Bangladeš: Zaradi zapisa na Facebooku mu grozi zapor.



4





TEDEN PISANJA Z ROKO



23.–27. januarja smo obeležili teden pisanja z roko. Učence so učitelji nagovorili, da je pisanje intimna zadeva, ki zahteva sodelovanje možganov in piščoče roke, da sta usklajena in usmerjena v isti cilj.

Vključili smo prav vse učence, ki so pisali imena in misli za namen

šolske razstave, zaradi česar so se še prav posebej trudili.

Na šoli smo pripravili dve razstavi, ki sta bili obenem posvečeni 100. obletnici smrti pisatelja Ivana Tavčarja in Karlu Destovniku – Kajuhu, ki bi lani dopolnil 100 let. Na oglasni deski pred šolo so devetošolci razmišljali o ljubezni, pisali pregovore in misli ob pogovoru o Cvetju v jeseni, kjer je pisatelj zapisal znamenito poved: »Ljubezen nam je vsem v pogubo.«





*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS*

Januar, 2023

Notranja razstava je bila posvečena domoljubju na podlagi Tavčarjeve misli: »Eno je glavno: naša zemlja se nam ne sme vzeti in narod slovenski mora stati kot večno drevo, kateremu korenine nikdar ne usahnejo!« Vsak učenec je na drevesni list kot ponosen Slovenec zapisal svoje ime, pod Kajuhovo Slovensko pesem pa so osmošolci napisali domoljubne citate in pregovore o domovini. Učenci so se izurili tudi v pisanju inicialk in pri tem pokazali izjemne likovne sposobnosti.

Tematika in način pisanja sta od učencev zahtevala poglobitev vase in razmišljanje, kako vsebino najbolj izraziti skozi likovno podobo. Pri delu so uživali in izrazili željo po podobnem ustvarjanju.



POZDRAV IZ SARAJEVA

6

Podpredsednica Vlade Republike Slovenije in ministrica za zunanje zadeve, Tanja Fajon, je bila 13. in 14. 1. na delovnem obisku v BiH v okviru turneje po državah Zahodnega Balkana.

Sestala se je z namestnico predsedujočega Svetu ministrov BiH in ministrico za zunanje zadeve BiH, dr. Bisero Turković. Študentom in drugim je na sarajevski Fakulteti za politične vede predavala na temo približevanja BiH Evropski uniji. Na Bošnjaškem inštitutu oziroma Fondaciji Adila Zulfikarpašića je prejela odlikovanje te fundacije za njeno dolgoletno podporo BiH in njenim državljanom.

Ministrica Fajon se je srečala s člani Slovenskega združenja gospodarstvenikov in s slovenskimi podjetniki v BiH. Posebno srečanje je potekalo tudi s predstavniki slovenskih društev in slovenske vojske v BiH.

V Viječnici je ministrico Fajon sprejela županja Sarajeva, dr. Benjamina Karić, s katero sta se tudi sprehodili po središču mesta.





NAŠI ŠPORTNIKI

LINA USPEŠNA NA DRŽAVNEM PRVENSTVU



Od petka, 16. 12., do nedelje, 18. 12. 2022, je v Kranju potekalo Odprto prvenstvo Slovenije v plavanju. Na tekmovanju je nastopilo 377 plavalcev iz 27 slovenskih klubov, ki so izpolnili potrebne norme za nastop.

Že prvi dan je bilo jasno, da bo prvenstvo odlično za Lino, saj je takoj na začetku osvojila medaljo.



Na prvenstvu je odplavala odlično in si celo priplavala naslov kadetske podprvakinje Slovenije v disciplini 50m prsno, s časom 34.54s. Ob tem rezultatu je osvojila še dve 3. mesti, in to na 100m prsno, s časom 1.15,69s, ter 200m prsno, s časom 2.47,36s.

Odplavala je tudi finale na 100m mešano (8. mesto) in 200m mešano (6. mesto).

Naj še omenim, da je Lina k svojim posamičnim uspehom dodala velik doprinos k štafetam. Skupaj s klubskimi kolegicami je osvojila dve medalji, vpisala pa se je v zgodovino ptujskega plavanja, saj so to prve medalje v štafeti za ptujski klub. Plavalke so najprej osvojile 3. mesto na 4x100m prosto, naslednji dan pa so na 4x100m mešano postale kadetske podprvakinje Slovenije.

Za Lino je dokaj uspešna sezona v letu 2022 kljub dvema poškodbama, ki sta jo za nekaj časa oddaljili od bazenov. V novi sezoni pa ji kot starša in njena največja navijača želiva leto, polno uspehov!



*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Januar, 2023*

OBMOČNO TEKMOVANJE V ODBOJKI ZA STAREJŠE DEČKE

V torek, 17. 1. 2023, je bilo v Hočah odigrano finale obmariborskih šol v odbojki za starejše učence. Učenci naše šole so z zmago proti OŠ Lovrenc na Pohorju in porazom v razburljivi tekmi proti OŠ Hoče (v tretjem nizu 15:13) zasedli drugo mesto in se uvrstili na področno tekmovanje.

Šolo so zastopali naslednji učenci (sedijo od leve proti desni: Rok Žura, Matevž Babič in Matic Rec; stojijo od leve proti desni: Jaša Šoba, Nejc Toplišek, Mark Štehar, Gal Greif, Jan Grafenauer, Nejc Božnik in Tine Miuc).

Fantom iskreno čestitamo in jim želimo veliko športnih uspehov v prihodnje.





FINALE OBMARIBORSKIH ŠOL V ODBOJKI

V torek, 24. 1. 2023, je bilo na Osnovni šoli Bojana Iliča odigrano področno finale v odbojki za starejše učence. Učenci naše šole so s porazom proti OŠ Bojana Iliča in z zmago proti OŠ Kamnica osvojili odlično tretje mesto.

Šolo so zastopali naslednji učenci:

(čepijo od leve proti desni: Mark Štehar, Matic Rec, Gal Magdič in Matevž Babič; stojijo od leve proti desni: Nejc Božnik, Jaša Šoba, Gal Greif, Nejc Toplišek in Tine Miuc).



KNJIŽNI KOTIČEK

Šolska knjižnica je prostor, ki nikoli ne sameva, saj je v njej na voljo toliko raznolike literature (predvsem po zaslugi razumevajočega vodstva šole, ki tekom let na prvo mesto postavlja pomen kakovostne ponudbe za branje), da učenci radi brskajo po polnih policah in iščejo tiho prijateljico za dobro družbo. Kot knjižničarka z veseljem svetujem pri izbiri, spodbujam k branju, ustvarjam spodbudno učno in bralno okolje, pri čemer učenci spoznavajo raznoliko delo, ki ga je v knjižnici potrebno postoriti in pri tem rade volje pomagajo. Najraje ovijajo knjige, ne branijo se niti pospravljanja polic in iskanja 'zablodelih' knjig, ki se včasih znajdejo pri napačni črki ali strokovnem področju. Ob vstopu v knjižnico slišim: »Kako tukaj diši po knjigah. To je moj najljubši prostor na šoli!«

Sedmošolca Brina in Žiga, zatopljeni v delo.





AKTUALNO

Z januarjem je v zaslužen pokoj že krepko stopila naša dolgoletna sodelavka Maja Radinovič, ki je svojo kariero najprej posvetila najmlajšim v različnih vrtcih, nazadnje v framskem, nakar pa 27 let vztrajala v 1. razredu kot vzgojiteljica oz. druga strokovna delavka. Otroci so občudovali njene izdelke za potrebe pouka ali dekoracijo šolskih prostorov, njen izostren čut za estetiko je bil izjemen. Poleg ročnih spretnosti ji je bila pri srcu tudi glasba in skoraj 20 let je prepevala v učiteljski Etno skupini Zala. Kot je ob slovesu povedala, so bila leta, preživeta med nami, polna lepih trenutkov, ki ji bodo lepšali z delom neobremenjene dni v pokoju.

22 LET DELOVANJA ETNO SKUPINE ZALA

Etno skupina Zala je pevsko-instrumentalna skupina, ki prepeva izključno slovenske ljudske pesmi ter pesmi naših zamejskih Slovencev. Nekaj delavk OŠ Fram (z izjemo harmonikarice Tine Bohak Adam, ki kot docentka predava na oddelku za glasbeno pedagogiko Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani) se je na pobudo takratne ravnateljice, Gabrijele Grafenauer, zbralo oktobra 2001, ko je bil njihov sestav številčno močnejši (prepevale so še Mojca Lešnik, Smiljanka Šimundža, Dragica Soršak, Ema Maver in Magda Nikolič), od septembra 2003 so do nedavnega prepevale v sestavi noneta (njihove vrste sta kasneje zapustili Maja Radinovič in Zdenka Marolt), sedaj jih je ostalo sedem (na plakatu od leve proti desni: Dora Ožvald, Valentina Gselman, Tina Bohak Adam, Simona Napast, Jelka Bojc, Branka Gašparič in Romana Maté). Glasbeno navdihnjene pedagoginje,

Učenci in delavci
OŠ Fram ste za
vselej zapisani v
mojem srcu.



10

Zale iz Frama

Besedilo izredalca Romane Maté

1. Mo, Za-li, po-ja-da do-lik-u, ju-po-va-va-ra-da-ra
2. U-či-cao in-šo-ko-ko-ko-ko, sa-ko-ko-ko-ko-ko-ko

vas, Na-še-si-jo-ru-la-še-li-še, ve-še-li-še-li-še-li-še
vas, V-fram-še-še-še-še-še-še, ve-še-še-še-še-še-še

va-dre-šad-še, Nal-la-še Fram, a-še-li-še-še-še
še-še-še-še-še, še-še-še-še-še-še-še-še-še-še

dia, va-si-še-še-še-še-še-še-še-še-še, so-še-še-še-še-še-še-še-še-še
Maja, Kapovnik, Šan-še-še-še-še-še-še-še-še-še, so-še-še-še-še-še-še-še-še-še

so-še-še-še-še-še-še-še-še-še, so-še-še-še-še-še-še-še-še-še



*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Januar, 2023*

pesem družijo in jim nudi veliko prijetnih trenutkov izven delovnega okolja. Pevke smelo zrejo v prihodnost in si želijo s pesmijo ogreti srca tistih, ki radi prisluhnejo preteklosti, pesmim naših babic in dedkov, saj se v njih skrivajo modrost, optimizem in veselje do življenja.

14. januarja so izvedle odmeven koncert z zanimivimi gosti (ljudski godci Cugeci, Antonija Ribič, Porini pa počini, pevska skupina Lastovke, folklorna skupina KUD Milke Zorec, Hotinja vas, prleška etno skupina Bosi in Tamburaški orkester Sv. Jurij ob Ščavnici).

Slovesnost pa ni bila zgolj slavje ob dolgoletnem prepevanju v skupini, temveč tudi zahvala njihovi vodji, Romani Maté, ki se je pred toliko leti odločila, da jih poveže v skupno melodijo. Svoja aktivna leta poučevanja je preživljala na glasbeni šoli v Slovenskih Konjicah in v Osnovni šoli Fram, nudila nič koliko privatnih ur petja in igranja na instrumente, bila predsednica KUD dr. Pavel Turner Fram, danes pa je zadovoljna upokojenka, ki z bivšimi sodelavkami rada zapoje in prisluhne sodobnim šolskim prigodam. Že od nekdaj je velika ljubiteljica ljudske glasbe. Najbolj blizu ji je italijanski melos in izmenjujoči se ritmi polke in valčka. Ljubezen do ljudskega izročila jo je privedla do ideje o ustanovitvi lastne skupine, Etno skupine Zala. Posebej zanje je napisala in uglasbila 8 avtorskih pesmi (za notografijo je poskrbela Dora Ožvald), posvečenih Framu in občini Rače–Fram. Svojemu kraju je zavezana z dušo in telesom, s pričujočimi pesmimi pa mu je postavila večni spomenik. Hvala Občini Rače – Fram, ki je omogočila izdajo pesmarice, v kateri se nahajajo notni zapisi.





Posebnost koncerta je bila skupna pesem s šestošolkami in šestošolcem, ki so *V Framu sem doma* že vzeli za svojo ter jo zaradi spevne melodije in domačemu kraju posvečenega besedila zelo radi prepevajo.

Izdaja OŠ Fram, Turnerjeva ulica 120, Fram

Urednice: Valentina Gselman, Simona Napast, Jelka Bojc

Zbral in uredil: uredniški odbor

Prispevke so pripravili: VALENTINA GSELMAN, SIMONA NAPAST, JOŽICA RAVŠ, TATJANA AJD KRAMPL, ADRIJANA CIGLAR, DORA OŽVALD, ČRTOMIR GOJKOVIČ, MARIO MALTARIČ, MATEJA KREGAR

Fotografije prispevajo avtorji člankov in prispevkov, če ni navedeno drugače.